

staaet. Jeg har saaledes faaet tillaans de Aeter, som vedkomme Forordningen af 1774 og Placaten af 1806. Forordningen er fremkaldt ved et Commissionsarbejde, der er gaaen en Commission forud, der foreligger denne Commissions Forslag, men med denne Commissions Forslag har jeg ikke seet nogen Betænkning, nogen Motivering, nogen Fremstilling, som oplyser, at man skulde have tænkt sig denne Sag, saaledes som den ærede Rigsdagsmand har tænkt sig den. Det er altsaa kun en Mening, det er en Fortolkning, som han, efter sin Opfattelse af Forholdene, faaer ud af Forordningen, men det er ikke Noget, som har en saadan Autoritet, at man kan see, at det har endogsaa blot den foregaaende historiske Sandhed, at den er støttet paa en Opfattelse hos de Mand, som beskæftigede sig med denne Sag, forinden Loven blev skreven. Men nu beder jeg de ærede Herrer at erindre, at Lovens Ord, selv om hine Mand havde havt en saadan Ansuelse, ikke altid svarer netop til den Tanke, som de forskjellige Mand, der have taget Deel i Lovens Affattelse, kunde have havt. Og dog ligger det med Nødvendighed i Forholdenes Natur, at man maa tage Loven, saaledes som den endelig ligger for os i sin Heelhed, om den end ikke er kommen til at indeholde det, der var paatakt af En eller Anden, der har havt med Affattelsen at gjøre. Efterat jeg nu paa bedste Maade har gennemgaaet denne Forordning, slet ikke sættende nogen Lidenskab i dette Fortolkningspørgsmaal, thi jeg er, som sagt, for vant til at have at gjøre med Fortolkningspørgsmaal, saa kan jeg ikke faae Andet ud af denne Forordning, end at den Ansuelse, jeg før har gjort gjældende, er den, der ligger naturligt i Forordningen. Jeg skal ganske kort oplyse denne min Ansuelse. Man sagde i 1774 til de Mand, der her er Spørgsmaal om: Vi ville være sikke paa, at vi, naar det behager os, kunne kalde paa en Hest fra Jer. Vi lægge altsaa den Byrde paa Jer; men, da den kunde blive for svær, hvis I til enhver Tid skulde kunne stille denne Hest, som vi kalde paa, uden at I fik nogen som helst Betaling derfor, saa sagde man til dem: I skulle faae Noget for den første Hest, som stilles, I

skulle faae Noget til Hestens Fodring, og endelig skulle I faae nogen Hjælp til en ny Hest, hvis den første Hest dør. Nu gad jeg dog vide, om ikke den Opfattelse stiller sig saa ganske simpel, og med denne Opfattelse af Sagen, hvorledes maa jeg saa forstaae Forordningens § 28. Mon ikke saaledes, at Staten ikke havde Raad til at betale den Hest, der skulde staae paa Pletten, jeg vil siige den 1ste November 1774? Staten har ikke Raad til at give fuld Betaling, og saa giver Staten ikke fuld Betaling, den har Magt til at bestemme Prisen, den giver en Art af Betaling til den Mand, der... (Tscherning: Det var fuld Betaling), nei! jeg siger Staten giver i saadanne Tilfælde ikke fuld Betaling, den siger til Manden: Du skal være fornøiet med at faae saa og saa meget for Din Hest, saa skal den staae der og der til den og den Tid, naar vi forlange det, vi kunne ikke give Dig Hestens fulde Værdi. Ingen siger, at Forordningen giver fuld Betaling; altsaa man siger til ham, Du skal faae en Betaling, men vi bestemme dens Størrelse, men vi have iøvrigt heller ikke Raad til at give det vi kalde Betaling strax, det maa Du ikke troe, Du skal faae det betalt i saadanne Terminer, som paa se for vor Statskasse. Det, som Du saaledes faaer, er ikke den virkelige Pris, men det er, hvad jeg sidst kaldte et Indskud i den evige Hest, det er de 36 Rbd., det er 6 Gange 6. Udrederne i 1774 synes rigtignok, at det er ikke mange Penge for en Hest, som skal stilles til 1ste November 1774, men han siger til sig selv, det er dog bedre at faae 6 Gange 6 end slet Intet, og alligevel at skulle stille Hesten. Lad os nu tanke os videre ind i denne Sag. Hvis Hesten næste Aar er død, saa skal der stilles en igjen. Hesten, som bliver stillet den 1ste November, dør s. Ex. den 15de, saa skal han stille en igjen s. Ex. i Januar 1775, derfor er det, at Remonte hjælpen, Hjelpevalerne, sandelig maa, saavidt jeg kan forstaae, begynde strax; thi Forpligtelsen til at komme med en ny Hest, dersom den første dør, kommer fra den første Dag; efterat den første Hest er død, kan den anden være at stille, og det er ikke blot efter de første 6 Aar, men det er alt efter de første 6 Maaned, efter de første 6